

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN	
Pwyllgor :	Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn
Dyddiad :	23 Ionawr 2019
Teitl yr Adroddiad :	Adroddiad Blynyddol 2017/18
Pwrpas yr Adroddiad :	I gyflwyno yr Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon Drafft i'w Mabwysiadu
Adroddiad Gan :	Trysorydd yr Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn
Gweithrediad :	Mabwysiadu'r Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon ac awdurdodi eu cyflwyno i'r Comisiwn Elusennau

Mae'r archwiliad o'r adroddiad blynyddol a chyfrifon drafft ar gyfer 2017/18 sydd ynghlwm wedi eu cwblhau ac, felly, fe'u cyflwynir i'w mabwysiadu gan yr Ymddiriedolaeth Elusennol.

Gwahoddir yr Ymddiriedolaeth Elusennol i fabwysiadu'r adroddiad blynyddol a'r cyfrifon a gyflwynir, ac i awdurdodi Cadeirydd yr Ymddiriedolaeth i arwyddo'r adroddiad blynyddol a chyfrifon â'r Llythyr o Gynrychiolaeth yr Archwiliad.

R MARC JONES
TRYSORYDD –
YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN

16 IONAWR 2019

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY CHARITABLE TRUST

ADRODDIAD BLYNYDDOL

2017/2018

ANNUAL REPORT

Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn / Isle of Anglesey Charitable Trust
Swyddfa'r Sir / County Offices
LLANGEFNI
Ynys Môn
LL77 7TW

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN

Swyddfa'r Sir

Llangefni

Ynys Môn

LL77 7TW

Rhif Elusen Cofrestredig : 1000818

ADRODDIAD BLYNYDDOL 2017/18

GWYBODAETH GYFREITHIOL A GWEINYDDOL

GWEITHRED YMDDIRIEDOLAETH

Sefydlwyd Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn (Rhif Elusen Gofrestredig 1000818) ar 5 Mehefin 1990 ac mae Gweithred Ymddiriedolaeth gyda'r dyddiad hwn arni yn nodi dyletswyddau, pwerau ac amodau y bydd raid i'r Ymddiriedolaeth gydymffurfio gyda nhw.

YMDDIRIEDOLWR

Unig Ymddiriedolwr Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn yw Cyngor Sir Ynys Môn. Y rhai mewn swydd oedd:-

Cadeirydd	-	Thomas Victor Hughes hyd at 6 Gorffennaf 2017
Trevor Lloyd Hughes MBE o 6 Gorffennaf 2017
Is-Gadeirydd	-	Trevor Lloyd Hughes MBE hyd at 6 Gorffennaf 2017
Richard Owain Hughes o 6 Gorffennaf 2017
Ysgrifennydd	-	Prif Weithredwr y Cyngor:
Dr William Owen Gwynne Jones
Trysorydd	-	Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 y Cyngor:
Marc Jones
Cyfreithiwr	-	Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) a Swyddog Monitro y Cyngor:
Lynn Ball

CYNGHORWYR

Y rhain oedd yn cynghori'r Ymddiriedolaeth yn ystod 2017/18:-

Bancwyr	:	HSBC Cyf Stryd Fawr Llangefni LL77 7LU
Archwilwyr	:	Y Mri W.J. Matthews a'i Fab Cyfrifwyr Siartredig 11 - 15 Y Bont Bridd Caernarfon LL55 1AB
Rheolwyr Buddsoddi:		HSBC Private Bank (UK) Limited 78 James's Street Llundain SW1A 1JB

STRWYTHUR LLYWODRAETHU A RHEOLI

Sefydlwyd Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn gan Gyngor Bwrdeistref Ynys Môn, rhagflaenydd i'r Cyngor Sir, i weinyddu buddsoddiadau a brynwyd gyda'r arian a roddwyd i'r Cyngor pryd yr oedd Shell (UK) Ltd yn rhoi'r gorau i weithio'r Lanfa Olew ym Môn. Rhoddwyd yr arian hwn gan Shell (UK) Ltd dan Ddeddf Seneddol breifat - Deddf Glanfa Môn 1972, sef deddf a oedd yn rhoi dyletswydd ar y Cyngor "i ddefnyddio'r arian yn un swydd er lles Ynys Môn neu ei thrigolion".

Mae gan y Cyngor Sir 30 Aelod etholedig sydd, ar gyfer gweithredu fel Ymddiriedolwr, yn cyfarfod ar wahân i'w cyfarfodydd fel awdurdod lleol. Mae Aelodau etholedig newydd yn cael eu briffio ar amcanion ac ar sut y gweinyddir yr Ymddiriedolaeth. Cefnogir yr holl Aelodau etholedig gan swyddogion y Cyngor, sy'n derbyn hyfforddiant rheolaidd fel rhan o'u swyddi. Cynhelir cyfarfodydd llawn, fel Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn, o leiaf ddwywaith y flwyddyn er mwyn penderfynu ar bolisi ac ar wariant am y flwyddyn. Mae gan yr Ymddiriedolaeth Elusennol dri phwyllgor, gyda phob Aelod o'r Cyngor yn aelod o un ohonynt (a Chadeirydd ac Is-gadeirydd yr Ymddiriedolaeth yn aelodau ex officio o bob un):-

Pwyllgor Buddsoddiadau a Chontractau, oedd a deg o aelodau yn ystod y flwyddyn. Mae'r Pwyllgor hwn yn gyfrifol am weinyddu buddsoddiadau'r Ymddiriedolaeth trwy'r ymgynghorwyr buddsoddi, am faterion ynglŷn â'r eiddo sydd ym mherchenogaeth yr Ymddiriedolaeth ac am faterion cytundebol eraill.

Pwyllgor Grantiau Cyffredinol, oedd a deg aelod yn ystod y flwyddyn. Mae'n penderfynu ar raglen grantiau blynyddol a gyllidir o gyllideb refeniw'r Ymddiriedolaeth Elusennol a benderfynir gan y corff llawn a'i ddirprwyo i'r Pwyllgor hwn.

Pwyllgor Adfywio, oedd a deg aelod yn ystod y flwyddyn. Yn dilyn penderfyniad i neilltuo cyllid at amcanion adfywio, mae'r Pwyllgor Adfywio yn penderfynu ar grantiau adfywio ac yn monitro cynnydd ar gynlluniau adfywio.

Mae Swyddogion yr Ymddiriedolaeth Elusennol ac, ar adegau, swyddogion eraill y Cyngor Sir, yn rhoi cyngor i'r Ymddiriedolaeth Elusennol yn ei gyfarfodydd. Ychydig o benderfyniadau sydd wedi eu dirprwyo iddynt.

Mae gweithgareddau dyddiol, fel y'u cymeradwyir gan yr Ymddiriedolaeth, yn cael eu gweinyddu ar ran yr Ymddiriedolaeth gan Gyngor Sir Ynys Môn. Mae rhai nodweddion y broses ceisio am grant yn gyffredin i'r Ymddiriedolaeth hon a chronfeydd eraill a weinyddir gan y Cyngor Sir er mwyn hwyluso'r broses i ymgeiswyr.

Mae'r risgiau sylweddol y mae'r Ymddiriedolaeth yn agored iddynt, fel sydd wedi eu hadnabod gan yr Ymddiriedolwr, wedi eu hadolygu a sefydlwyd systemau neu gweithdrefnau i reoli'r risg.

AMCANION A GWEITHGAREDDAU

Cyfngir amcanion elusennol yr Ymddiriedolaeth i les cyhoeddus a chyffredinol y bobl hynny sy'n byw ar Ynys Môn, yn cynnwys:-

darparu mwynderau a chyfleusterau;
cadwraeth adeiladau;
cadwraeth a gwarchodaeth tir;
gwarchod a diogelu'r amgylchedd.

Cyrhaeddir y nod hwn trwy gyfrannu tuag at wario ar wasanaethau er lles y cyhoedd a thrwy roddi grantiau i gyrff elusennol a gwirfoddol.

Mae'r cyfyngiadau ar ddulliau rhedeg yr Ymddiriedolaeth wedi eu nodi yn y Weithred Ymddiriedolaeth. Y prif bwerau yw hybu amcanion elusennol a gwneud trefniadau i bwrpas rheoli a gweinyddu'r Ymddiriedolaeth fel y tybir yn addas.

Mae gwaddol gan yr Ymddiriedolaeth, y gellid ei wario ar yr amod bod dwy ran o dair o'r aelodau yn cymeradwyo penderfyniad i'r perwyl. Mae wedi mabwysiadu amcan tymor-hir y dylai gwerth y gwaddol dyfu yn ôl chwyddiant. Mae'r incwm buddsoddi yn cyllido rhan o gostau rhedeg Oriel Ynys Môn a rhaglen grantiau blynyddol.

POLISI DYRANNU GRANTIAU

Dyrennir grantiau o'r incwm buddsoddi blynyddol i elusennau, mudiadau gwirfoddol a chyrff lleol eraill ar gyfer prosiectau ar Ynys Môn. Mae rhain ar gyfer grantiau bach (llai na £8,000) ac mae'r Ymddiriedolwr yn gwahoddi am geisiadau gyllid, unwaith y flwyddyn fel arfer, trwy hysbysebu yn y papurau lleol. Gwneir cais trwy ffurflen gais safonol.

Cyllidir grantiau mwy, hefyd, o'r cynnydd yng ngwerth cyfalaf y buddsoddiadau a ddelir. Y Pwyllgor Buddsoddiadau a Chontractau sy'n penderfynu'r gwerth i'w ddyrannu yn seiliedig ar berfformiad y gronfa yn y blwyddyn blaenorol a'r perfformiad rhagwelir ar gyfer y flwyddyn i ddod. Dyrennir y grantiau mwy (dros £8,000) i sefydliadau sy'n cwrdd a dibenion elusennol yr Ymddiriedolaeth ac mae'r Ymddiriedolwr yn gwahoddi am geisiadau gyllid, unwaith y flwyddyn fel arfer, trwy hysbysebu yn y papurau lleol. Gwneir cais trwy ffurflen gais safonol.

Gwneir dyraniadau yn flynyddol i'r mathau canlynol o brosiectau:-

Cyfleusterau Cymunedol a Chwaraeon (prosiectau cyfalaf bychain);
Neuaddau Pentref (costau rhedeg blynyddol);
Grantiau bach (grantiau bychain unwaith-ac-am-byth yn bennaf sydd yn llai na £8,000);
Grantiau mwy (grantiau mawr unwaith-ac-am-byth yn bennaf sydd yn fwy na £8,000).

POLISI YNGLŶN Â'R ARIAN WRTH GEFN

Canlyniad y strategaeth ariannol a fabwysiadwyd yn 2009 yw nad oes angen rhagor ar arian wrth gefn cyfalaf ar wahân, heblaw i adnabod ymrwymadau hanesyddol. Oherwydd gall rhai o'r ymrwymadau ariannol gael eu gwneud dros gyfnod o fwy nac un blwyddyn ariannol, mae'r arian wrth gefn cyffredinol yn cael ei alluogi i fynd i ddiffyg ar yr amod fod llif arian yn ei ddod yn ôl i warged erbyn bydd yr ymrwymiad yn cael ei anrhydeddu'n llawn.

Mae'r Ymddiriedolwr yn ystyried fod lefel gyfredol yr arian wrth gefn yn ddigonol i ddarparu incwm buddsoddi yn y dyfodol ar gyfer taliadau grant a hefyd ar gyfer costau cefnogi llywodraethu.

CYFLAWNI A PHERFFORMIAD

Rhoddwyd grantiau i 65 o gyrff gan ddefnyddio meini prawf y cytunwyd arnynt ac y mae'r Ymddiriedolaeth yn dal i fod yn ffynhonnell bwysig o gyllid i elusennau lleol a chyrrff chwaraeon a rhai gwirfoddol.

Parhaodd yr Ymddiriedolaeth i gyllido Oriel Ynys Môn sy'n cael ei rhedeg gan y Cyngor Sir.

Yn ystod y flwyddyn, roedd Oriel Ynys Môn ar agor 359 diwrnod, gan gyrraedd ei darged ar gyfer dyddiau agor.

Yn ystod y flwyddyn, ddaru'r Oriel:-

- Ddenu 97,071 o ymwelwyr, cynnydd o 16.49% ar gyfanswm y flwyddyn flaenorol o 83,331;
- Gynnal 8 arddangosfa gyfoes fawr, 3 arddangosfa gelf gyfoes bach (Oriol Hir) a 3 arddangosfa gelf hanesyddol (Oriol Kyffin & Oriol Tunncliffe);
- Gynnal 3 arddangosfa amgueddfa;
- Gynnal 20 o weithgareddau teuluoedd;
- Gynnal 27 o weithgareddau â phlant;
- Gynnal 63 ymweliad addysgiadol;
- Roi 12 sgwrs neu ddiwrnod agored yn y gymuned am yr Oriol a'r casgliadau;
- Gynnal 27 o weithgareddau ar gyfer oedolion;
- Gynnal 12 sgwrs y tu ôl i'r llenni;
- Dderbyn 69 ymholiad gan y cyhoedd ynglŷn â'r casgliadau; a
- Gweithio hefo 61 o bartneriaid, lleol a chenedlaethol yng Nghymru a thrwy gydol Prydain, ar wahanol lefelau i ehangu a datblygu enw da'r Oriol a phroffil Ynys Môn.

Yn ychwanegol, eto eleni mae'r Oriol wedi cael y Wobr Gwasanaeth Sicrhau Ansawdd i Atyniadau Ymwelwyr Cymru (rhoddwyd gan Visit Wales) gyda sgor o 82%.

PERFFORMIAD BUDDSODDI

Mae gan yr Ymddiriedolaeth bwerau buddsoddi eang sy'n cynnwys prynu stociau, cyfranddaliadau, gwariannau ac eiddo o bob math pa un a ydynt yn cynhyrchu incwm ai peidio â beth bynnag fo'r risgiau cysylltiedig. Disgrifir y pwerau hyn yn y Weithred Ymddiriedolaeth.

Mae'r perfformiad hyd yma yn erbyn yr amcan tymor-hir y dylai gwerth y gwaddol dyfu yn ôl chwyddiant, wedi ei glandro heb gynnwys gwerth y tir, fel a ganlyn:-

Ers 1990: Targed: £17.758m Gwerth ar 31/03/18: £22.500m, sef £4.742m uwchlaw'r targed.

Incwm Buddsoddiadau

Targed : £628,104 Cyflawni : £601,412, sef £26,692 o dan y targed.

Perfformiad i'w gymharu â'r meincnod

Y strategaeth gytunedig ar gyfer y tymor hir yw ychwanegu 5% uwchben y cyfradd sylfaenol Banc Lloegr, gyda'r meincnod dilynol ar gyfer dyrannu asedau:-

Ecwitïau'r DU	30.0%
Ecwitïau Tramor	36.5%
Llog Sefydlog	25.0%
Eraill	6.0%
Arian Parod	2.5%

Nid oes yna ffi yn gysylltiedig â pherfformiad yn cael ei godi ar y protffolio ond mae yna ffi gyson o 0.40% yn cael ei godi ar hyn o bryd, sy'n cael ei adolygu bob blwyddyn.

ADOLYGIAD ARIANNOL

Roedd yr incwm buddsoddi gros a ragwelwyd am y flwyddyn yn £628,104. Ar ei diwedd, roedd yr incwm buddsoddi yn £601,732 (2016/17: £611,711). Yn ychwanegol, cynyddodd buddsoddiad portffolio mewn gwerth o £225,389m (0.26%) dros y flwyddyn.

Roedd y gyllideb am y flwyddyn yn caniatáu dyrannu grantiau o £928,579 (£770,996 yn 2016/17).

DIGWYDDIADAU AR ÔL DYDDIAD Y FANTOLEN

Ar gyfer 2018/19, gwnaeth yr Ymddiriedolaeth y dyfarniadau grant canlynol o fewn y categorïau blynyddol arferol:-

- Cyfleusterau Cymunedol: £125,000;
- Neuaddau Pentref: £80,000; a
- Oriel Ynys Môn: £215,000.

Yn ychwanegol i'r uchod, gwnaed y dyfarniadau grant isod gan yr Ymddiriedolaeth, fel rhan o'r broses grantiau mwy (dros £8,000), fydd yn cael ei gyllido gan ganran o'r cynnydd mewn gwerth buddsoddiadau cyfalaf ar gyfer un flwyddyn yn unig :-

- Clwb Pêl Droed Bae Cemaes - £37,170;
- Neuadd Bentref Aberffraw - £43,100;
- Cyngor ar Bopeth - £39,794;
- Neuadd Bentref Llanfairynghornwy - £26,388;
- Banc Bwyd Ynys Môn - £20,000;
- Tudur Cyf - £6,000;
- Cymdeithas Treftadaeth Ddiwydiannol Amlwch - £66,414;
- Beiciau Gwaed Cymru - £7,590;
- Clwb Rygbi Llangefni - £18,000;
- Ffrindiau Moelfre - £26,900;
- Côr Ieuenctid Môn - £13,762;
- Ymddiriedolaeth Colofn Môn - £10,000.
- Neuadd Goffa Bodwrog - £24,650;
- Band Biwmares - £10,000; a
- Trip Singapôre Ysgol Gyfun Llangefni - £10,000.

CYNLLUNIAU I'R DYFODOL

Mae'r Ymddiriedolaeth wedi cychwyn sefydlu Cymdeithas Elusennol Gofrestredig a elwir yn "Cymdeithas Elusennol Ynys Môn". Bydd y Sefydliad newydd yn endid cyfreithiol ar wahân a chanddo'r un dibenion elusennol ag Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn. Bydd asedau a rhwymedigaethau Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn yn cael eu trosglwyddo i Gymdeithas Elusennol Ynys Môn yn ystod 2019/20.

DATGANIADAU CYLLIDOL

Mae'r datganiadau ariannol wedi eu paratoi yn unol â'r Datganiad o Arferion Cymeradwy: Cyfrifo ac Adrodd gan Elusennau (FRS102), ac maent yn cydymffurfio â gweithred ymddiriedolaeth yr Elusen a chyfraith berthnasol.

Yng nghyfarfod yr Ymddiriedolaeth ar 23 Ionawr 2019, rhoddwyd cymeradwyaeth i Adroddiad Blyneddol yr Ymddiriedolwr ac i'r Cyfrifon sy'n ymddangos ar dudalennau 8 i 18.

Cymeradwywyd gan yr Ymddiriedolwr ar 23 Ionawr 2019

a llofnodwyd ar ei ran gan:

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN

Swyddfa'r Sir

Llangefni

Ynys Môn

LL77 7TW

Rhif Elusen Gofrestredig: 1000818

DATGANIAD AR WEITHGAREDDAU ARIANNOL DROS Y FLWYDDYN A DDARFU AR
31 MAWRTH 2018

2016/17 £	ADNODDAU I MEWN	NODYN	Y GRONFA GYFFREDINOL £	Y GRONFA GYFALAF £	CYFANSWM £
570,623	<u>Incwm Buddsoddi</u> - Difidend a llog sefydlog ar fondiau	2	555,736	-	555,736
40,088	- Llog		45,676	-	45,676
610,711 508	Incwm arall		601,412 -	- 320	601,412 320
611,219	Cyfanswm Adnoddau i mewn		601,412	320	601,732
	<u>Adnoddau wedi eu gwario</u>	3			
	<u>Costau Cynhyrchu Cronfeydd</u>				
60,016	Costau Rheoli Buddsoddiadau		68,291	-	68,291
19,889	Costau Cyfreithiol a Marchnata		6,900	-	6,900
79,905	Cyfanswm costau cynhyrchu cronfeydd		75,191	-	75,191
531,314	Adnoddau net i mewn ar gael ar gyfer gwariant elusennol		526,221	320	526,541
	<u>Gweithgareddau Elusennol</u>	5			
215,000	Grantiau er hyrwyddo amcanion yr Elusen		215,000	-	215,000
165,996	- Cyngor Sir Ynys Môn – Oriel Ynys Môn		143,579	-	143,579
390,000	- Cyrff Cymunedol a Gwirfoddol		-	570,000	570,000
(10,376)	- Grantiau Mwy		(972)	-	(972)
760,620	Cyfanswm cost Grantiau a Gweithgareddau		357,607	570,000	927,607
	<u>Llywodraethu</u>	6			
36,671	Ffioedd a Chostau		44,312	311	44,623
797,291	Cyfanswm Gwariant Elusennol		401,919	570,311	972,230
877,196	Cyfanswm Adnoddau wedi eu gwario		477,110	570,311	1,047,421
(265,977)	Adnoddau Net i mewn		124,302	(569,991)	(445,689)
	<u>Enillion a Cholledion Eraill</u>	14			
3,033,174	Enillion/(colledion) o ganlyniad i ailbrisiant a gwerthiant asedau buddsoddi		-	(500,323)	(500,323)
2,767,197	Symudiadau Net o Gronfeydd		124,302	(1,070,314)	(946,012)
19,069,611	Cronfeydd a ddygwyd ymlaen ar 1 Ebrill		(82,853)	21,919,661	21,836,808
21,836,808	Cronfeydd a gariwyd drosodd ar 31 Mawrth		41,449	20,849,347	20,890,796

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN

Swyddfa'r Sir

Llangefni

Ynys Môn

LL77 7TW

Rhif Elusen Gofrestredig : 1000818

Y FANTOLEN FEL AR 31 MAWRTH 2018

2017 £		NODYN	£	£
22,349,055	<u>Asedau Sefydlog</u>			
	Buddsoddiadau	8		21,535,883
22,349,055				21,535,883
72,021	<u>Asedau Cyfredol</u>			
3,077	Dyledwyr ac Incwm wedi ei gronni	9	58,346	
	Arian yn y Banc		7,021	
75,098				65,367
(39,213)	<u>Ymrwymadau</u> : Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn			
(548,132)	Credydwyr	10	(38,248)	
(587,345)	Grantiau heb eu talu	11	(672,206)	
(512,247)				(710,454)
21,836,808	Asedau / (Ymrwymadau) Cyfredol Net			(645,087)
	Asedau Net			20,890,796
(82,853)	<u>Cronfeydd</u>	12		
22,310,189	Cronfeydd heb eu : Y Gronfa Gyffredinol			41,448
	Cyfyngu : Cyfalaf			21,810,188
(390,528)				(960,840)
21,836,808				20,890,796

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN

Swyddfa'r Sir

Llangefni

Ynys Môn

LL77 7TW

Rhif Elusen Gofrestredig : 1000818

DATGANIAD LLIF ARIAN FEL AR 31 MAWRTH 2018

	NODYN	2018 £	2017 £
Llif arian o weithgareddau gweithredu:	15	(910,639)	(1,245,349)
Arian net ddarparwyd gan (ddefnyddiwyd yn) gweithgareddau gweithredu			
Difidendau, llog a rhent o fuddsoddiadau		614,750	561,564
Elw o werthu asedau		-	-
Elw o werthu buddsoddiadau		7,264,172	9,680,353
Prynu buddsoddiadau		<u>(6,767,995)</u>	<u>(11,445,637)</u>
		1,110,928	(1,203,720)
Arian net ddarparwyd gan (ddefnyddiwyd yng) weithgareddau buddsoddi		1,110,928	(1,203,720)
Newid yn yr arian a chywerth arian yn y cyfnod adrodd		<u>200,289</u>	<u>(2,449,069)</u>
Arian a chywerth arian ar ddechrau'r cyfnod adrodd		623,962	3,073,031
Newid yn yr arian a chywerth arian yn y cyfnod adrodd		200,289	(2,449,069)
Arian a chywerth arian ar ddiwedd y cyfnod adrodd		<u>824,251</u>	<u>623,962</u>

Cymeradwywyd gan yr Ymddiriedolwr ar 23 Ionawr 2019

a llofnodwyd ar ei ran gan

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL

1. POLISIÂU CYFRIFO

- (a) **Sail Cyfrifo:** Darparwyd y datganiadau ariannol yn unol â Chyfrifo ac Adrodd gan Elusennau: Datganiad o Arfer a Argymhellir, sy'n berthnasol i elusennau sy'n darparu eu cyfrifon yn unol â'r Safonau Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU ac Iwerddon (FRS 102) (effeithiol o 1 Ionawr 2015) – (SORP Elusennau (FRS102)), y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y Du ac Iwerddon (FRS102) a gweithred yr Elusen a'r gyfraith berthnasol.

Mae Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn yn cwrdd â diffiniad FRS102 o endid buddiant cyhoeddus. Cofnodi'r asedau a rhwymedigaethau yn y cyfrifon ar gost hanesyddol heblaw y cawsant eu hail-ddatgan yn unol â pholisi cyfrifo perthnasol.

- (b) Mae'r **grantiau sy'n daladwy** yn cael eu cydnabod yn y cyfrifon pan fo'r dyraniad wedi ei gymeradwyo gan yr Ymddiriedolaeth, a phan mae unrhyw amod a roddwyd ar y cyllid wedi eu cadarnhau.

- (c) Mae'r **incwm buddsoddiadau** yn gynnwysedig yn y cyfrifon:-
- am adneuon tymor byr a balansau ar sail gronedig ddyddiol;
 - am ecwiti - pan gyhoeddir stoc fel cyn-rhandal;
 - am renti – yn y flwyddyn y mae'n codi;
 - am gronfeydd cyfun ac incwm arall, pan dderbynnir yr incwm.

Mae'r elfen gyffredin o'r stoc a dderbynnir yn lle difidend arian parod yn cael ei thrin fel incwm i'r gronfa.

- (ch) **Gwariant:** Cynhwysir gwariant ar sail gronedig. Mae costau wedi eu rhannu i gategoriâu pwrpasol yn y Datganiad ar Weithgareddau Ariannol. Costau cynhyrchu incwm yw'r costau hynny sy'n codi'n uniongyrchol o wella, diogelu neu farchnata'r eiddo buddsoddi a chostau rheoli'r portffolio buddsoddiadau a chodi incwm buddsoddiadau.

Mae gwariant elusennol yn cynnwys grantiau i gyrff gwirfoddol a lleol a chyfraniadau i wasanaethau cyhoeddus. Mae hefyd wedi cynnwys gwariant uniongyrchol ar adeilad hanesyddol ym mherchnogaeth yr Ymddiriedolaeth. Codir y rhain yn y flwyddyn y gwneir y penderfyniad i gynnig grant. Lle mae cyrff wedi cael eu hysbysu o fwriad i gynnig grant yn y dyfodol, nodir hynny heb eu cronni yn y cyfrifon.

Mae rheoli a gweinyddu yn cynnwys taliadau i drydydd partïon yn ymwneud â gweinyddu'r Ymddiriedolaeth.

- (d) **Buddsoddiadau:** Mae buddsoddiadau'r Ymddiriedolaeth wedi eu prisiau yn ôl pris canolog y farchnad ar gau'r farchnad ar ddyddiad y fantolen, ar wahân i fuddsoddiadau cyfun sydd wedi eu prisiau yn ôl y pris bidio.

Mae enillion neu golledion o werthu neu ailbrisio buddsoddiadau yn cael eu codi ar neu eu rhoi ar gredyd yn y Datganiad ar Weithgareddau Ariannol.

- (dd) **Eiddo Buddsoddi:** Gweler nodyn 7 i'r cyfrifon.

- (e) **Cronfeydd:** Rhoddir eglurhad o natur a phwmpas pob cronfa yn nodyn 12.
- (f) **Darparu'r cyfrifon ar sail busnes gweithredol :** Mae'r ymddiriedolwr o'r farn fod gan yr elusen ddigon o arian wrth gefn a bod yr elusen yn fusnes weithredol.

2. INCWM BUDDSODDI

Daw'r cyfan bron o incwm yr Ymddiriedolaeth o fuddsoddiadau yn nwylo'r Rheolwyr Buddsoddi. Mae eu ffioedd yn amodol ar berfformiad y buddsoddiadau ac mae incwm yn cael ei ragamcanu yn net o ffioedd. Roedd cyfanswm incwm ar fuddsoddiadau (heb gynnwys rhenti tir) yn 2017/18 yn £601,412 (£610,711 yn 2016/17).

3. COSTAU CYNHYRCHU'R CRONFEYDD

Rhain yw costau rheoli'r eiddo buddsoddi a'r ffi i'r Rheolwyr Buddsoddi.

	2017/18 £	2016/17 £
Ffi'r Rheolwyr Buddsoddi	68,291	60,016
Costau Cyfreithiol	6,900	19,889
	75,191	79,905

Mae'r gost o wella, diogelu neu farchnata'r eiddo buddsoddi yn cael ei godi i'r Gronfa Gyfalaf. Codir rhan gyntaf o ffi'r Rheolwyr Buddsoddi yn erbyn y Gronfa Gyffredinol ac unrhyw gost ychwanegol am berfformiad gwell na'r cyffredin, £dim ar gyfer 2017/18 (2016/17: £dim), yn erbyn y Gronfa Gyfalaf.

4. CYDNABYDDIAETH YMDDIRIEDOLWR A THRAFODION CYFFELYB

Ni dderbyniodd unrhyw aelod o'r Ymddiriedolaeth unrhyw gydnabyddiaeth yn ystod y flwyddyn. Ad-dalwyd costau teithio o £311 (2016/17: £289) i aelodau'r Ymddiriedolaeth.

Rheolwyr allweddol yr Ymddiriedolaeth yw y Prif Weithredwr, Swyddog Adran 151, Rheolwr Grantiau, Uwch Gyfrifydd a Chynorthwydd Gweinyddol Cyngor Sir Ynys Môn.

5. GRANTIAU

Isod mae'r gwariant elusennol uniongyrchol gan Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn:-

	2017/18 £	Rhif	2016/17 £	Rhif
Cyngor Sir Ynys Môn				
- Oriel Ynys Môn	215,000	1	215,000	1
Grantiau i gyrff cymunedol a gwirfoddol				
- Cyfleusterau Cymunedol a Chwaraeon a Chyrff Elusennol Arall	63,579	18	85,996	23
- Costau Rhedeg Neuaddau Pentref	80,000	30	80,000	32
Grantiau Mwy				
- Gemau yr Ynysoedd	40,000	1	40,000	1
- Urdd Gobaith Cymru	40,000	1	40,000	1
- Clwb Ffermwyr Ifanc	30,000	1	30,000	1
- Menter Môn	110,000	1	110,000	1
- Menter Iaith	-	-	50,000	1
- Eisteddfod Genedlaethol Cymru	-	-	37,500	1
- Menter Cymdeithasol	-	-	37,500	1
- Cwmni Frân Wen	-	-	45,000	1
- Canolfan Ucheldre	30,000	1	-	-
- Mind Ynys Môn a Gwynedd	20,000	1	-	-
- Rheilffyrdd Canolog Môn	25,000	1	-	-
- Canolfan Hamdden Biwmares	45,000	1	-	-
- Cwmni Tref Llangefni	25,000	1	-	-
- Cyngor Cymuned Llanfair M E	10,000	1	-	-
- Clwb Bocsis Caergybi	20,000	1	-	-
- Cadet Môr Caergybi	20,000	1	-	-
- Cyngor Tref Caergybi	50,000	1	-	-
- Neuadd Bentref Llanddona	45,000	1	-	-
- Medrwn Môn	25,000	1	-	-
- CG Môn	35,000	1	-	-
	928,579	65	770,996	64

Ar dudalen 19 rhestrir y grantiau hynny gwerth dros £1,000.

Grantiau heb eu hawlio

Mae balansau sydd yn weddil i'r mudiadau isod wedi cael ei ysgrifennu i ffwrdd:-

	2017/18 £	2016/17 £
Cymdeithas Cae Cybi	-	237
Neuadd Bentref Talwrn	-	7
Cyngor Cymuned Moelfre	-	4,756
Cemaes Boat Club	-	3,500
Cae Chwarae Llanfaethlu	-	588
Cyngor Cymuned Bryngwran	-	69
Cyngor Cymuned Penmynydd	-	151
Canolfan Gymuned David Hughes	-	89
Cyngor Cymuned y Fali	-	575
Clwb Arlunio Moelfre	-	404
Neuadd Goffa Bodedern	211	-
Clwb Gymnasteg Môn	136	-
Cylch Llenyddiaeth Llanfairpwll	625	-
	972	10,376

6. LLYWODRAETHU

Gweinyddir yr Ymddiriedolaeth gan Gyngor Sir Ynys Môn, gyda costau Gweinyddu o £39,238 (£31,040 yn 2016/17), a fydd yn cael ei godi i'r Gronfa Cyfalaf. Cynrychiola'r costau Llywodraethu ffioedd i gyrff eraill am wasanaethau arbenigol a chostau teithio a chynhaliadau aelodau'r Ymddiriedolaeth. Nid oes gan yr Ymddiriedolaeth staff. Dyma fanylion y costau Rheoli a Gweinyddu:-

	2017/18 £	2016/17 £
Ffi'r Archwiliwr - am wasanaethau Archwilio	2,500	2,500
Costau Gweinyddu	39,238	31,040
Costau Teithio a Chynhaliadau	311	289
Cyfryngau	2,044	2,056
Eraill	530	786
	44,623	36,671

7. EIDDO BUDDSODDI

Yn ystod 1995, trosglwyddodd Cyngor Bwrdeistref Ynys Môn ddau ddarn o dir yn Rhosgoch a Phorth Amlwch i'r Ymddiriedolaeth a gwerth hwnnw ar y farchnad yn cael ei amcangyfrif yn £550,000. Yr oedd y tir hwn yn rhan o gytundeb terfynol cwmni Shell (UK) Cyf. (gweler Adroddiad yr Ymddiriedolaeth) ac ynghlwm wrtho'r un amodau â'r rheini oedd ynghlwm wrth yr arian gwreiddiol. Gwerthwyd rhan o'r tir ym Mhorth Amlwch yn 1995/96 a gwerthwyd gweddill y tir yn Rhosgoch yn ystod 2015/16.

Nid oes gwerth i weddill y tir ym Mhorth Amlwch, sef amcangyfrif pris y farchnad, ac mae'n cael ei dynodi fel ased treftadaeth. Mae'n cynnwys un ochor i'r harbwr, sy'n dyddio'n ôl i'r 18fed ganrif, a hefyd Melin Mona, a adeiladwyd yn gynnar yn y bedwaredd ganrif ar bymtheg. Mae'r tir yn cael ei ddefnyddio gan y cyhoedd ac mae'r Ymddiriedolaeth wedi cytuno i fynediad cyhoeddus i'r Felin ac mae'n ystyried cynigion i gyflawni ei amcanion cadwriaethol a diogelu'r amgylchedd yng nghyswllt y tir hwn.

Gwnaed y gwaith priso yma gan Brisiwr y Cyngor fel ar 31 Mawrth 2018. Mae'r Prisiwr yn Aelod o'r Sefydliad Brenhinol o'r Syrffwyr Siartredig (MRICS) ac mae'n gyflogedig gan y Cyngor.

Nid oes gan yr Ymddiriedolaeth Asedau Treftadaeth arall, na pholisi i gaffael yn weithredol unrhyw asedau ychwanegol o'r fath.

8. BUDDSODDIADAU

Gellir dadansoddi'r buddsoddiadau yn y fantolen fel a ganlyn:-

	2017/18 £	2016/17 £
Equiti'r DU	13,459,742	6,799,281
Ecwiti Tramor	2,051,428	8,897,062
Llog Sefydlog	3,552,680	4,075,246
Dewisiadau arall	1,654,804	1,956,581
	<u>20,718,654</u>	<u>21,728,170</u>
Arian Parod	817,229	620,885
	21,535,883	22,349,055

Mae arian parod a fuddsoddir yn cynnwys symiau bychain o arian tramor. Dangosir y cyfan o'r buddsoddiadau yn ôl eu gwerth ar y farchnad.

Mae'r gwerth hanesyddol cyfatebol ar 31 Mawrth 2018 fel a ganlyn:-

	Gwerth Hanesyddol £'000	Gwerth y Farchnad £'000	Gwahaniaeth £'000
Equiti'r DU	11,818	13,460	1,642
Ecwiti Tramor	1,919	2,051	132
Llog Sefydlog	3,466	3,553	87
Dewisiadau arall	1,467	1,655	188
	18,670	20,719	2,049

Delir y buddsoddiadau trwy reolwyr buddsoddi ac yn enw enwebeion ac mae modd gwerthu'r holl ddaliadau yn ddidrafferth.

Ar ddyddiad y fantolen, 'roedd y daliadau unigol mwyaf yn bennaf mewn buddsoddiadau cyfun (HSBC Index Tracker Investment Funds - FTSE All-Share Index Fund 12.58% o werth y portffolio; HSBC Global Investment Funds - Global Emerging Markets 9.17% o werth y portffolio; HSBC Index Tracker Investment Funds - FTSE All-World Index Fund 7.68% o werth y portffolio; HSBC Index Tracker Investment Funds - American Index Fund 6.70% o werth y portffolio a The Charities Property Fund 5.10% o werth y portffolio.

	Gwerth Hanesyddol £'000	Gwerth y Farchnad £'000	Enillion A Wireddir £'000
Dygwyd Ymlaen	18,732	21,728	-
Gwerthiannau ac Adbryniadau	(6,828)	(7,265)	437
Pryniannau ac ati	6,766	6,766	-
Cyfanswm Enillion /(Colledion) yn ystod y flwyddyn	-	(510)	-
	18,670	20,719	

Cyfrifir enillion/ (colledion) a wireddir fel y cyfanswm gwahaniaeth rhwng incwm gwerthiant a chost hanesyddol. Cyfanswm enillion/ (colledion) ar fuddsoddiadau yw cyfanswm yr enillion / (colledion) a wireddir o werthu daliadau net o unrhyw addasiadau i gost hanesyddol ynghyd ag enillion/(colledion) heb eu gwireddu.

9. DYLEDWYR AC INCWM CRONEDIG

	2017/18 £	2016/17 £
Incwm Buddsoddi Cronedig	58,346	72,021
	58,346	72,021

10. CREDYDWYR A CHRONIADAU

	2017/18 £	2016/17 £
Ffi Rheolwyr Buddsoddi	17,258	16,853
Cyngor Sir Ynys Môn	18,490	19,860
Ffi archwilio	2,500	2,500
	38,248	39,213

11. DYRANIADAU NA CHAWSANT EU TALU

Grantiau yw'r rhain a roddwyd yn y blynyddoedd blaenorol â'r ymgeiswyr heb hawlio'r arian eto. Fel arfer, mae'r grantiau hynny sydd ddim yn cael eu hawlio cyn pen pedair blynedd yn cael eu dileu, ac adlewyrchir hyn yn y ffigwr hwn.

Mae'r grantiau adfywio yn cefnogi cynlluniau lle mae'r ymgeiswyr yn hawlio taliadau dros gyfnod o flynyddoedd.

12. CRONFEYDD

	Cronfa Cyffredinol £'000	Cronfa Cyfalaf £'000	Dyrannwyd o'r Gronfa Cyfalaf £'000
Eiddo Buddsoddi	-	-	-
Buddsoddiadau	686	21,810	(961)
Asedau Cyfredol Net	(645)	-	-
	41	21,810	(961)

Mae'r arian parod dros ben yn unrhyw gronfa, nad oes ei angen ar gyfer hylifedd tymor byr, wedi ei fuddsoddi dros dro gyda'r Rheolwyr Buddsoddi.

Y **Gronfa Gyfalaf** yw gwaddol yr Ymddiriedolaeth ac mae'n waddol y mae modd ei wario. Mae'n cynnwys tir ac arian a dderbyniwyd gan Gyngor Bwrdeistref Ynys Môn oddi wrth Shell (UK) Cyf. pryd y rhoddwyd y gorau i weithio eu Glanfa Olew ym Môn, ac a drosglwyddwyd i'r Ymddiriedolaeth yn 1990 a 1995, ynghyd â'r twf cyfalaf ar y symiau hyn. O bryd i'w gilydd, gellir rhyddhau cyfalaf i gyllido prosiectau penodol ar bleidlais mwyafrif o ddwy ran o dair o aelodaeth yr Ymddiriedolaeth.

Mae'r symudiadau yn y Gronfa Cyfalaf yn ymwneud ag enillion a cholledion ar fuddsoddiadau, yr elfen perfformiad o ffi y Rheolwyr Buddsoddi ac unrhyw gostau o wella, diogelu neu farchnata'r tir fel y dangosir yn y Datganiad ar Weithgareddau Ariannol.

Mae'r balans ar y **Gronfa Gyffredinol** yn cyfateb i'r gwarged a'r diffygion a gronwyd dros y blynyddoedd diwethaf, sef gwarged y mae'r Ymddiriedolaeth yn rhydd i'w defnyddio yn ôl yr amcanion elusennol.

Mae incwm o'r buddsoddiadau, a'r costau eraill na chodir i'r gronfa cyfalaf yn y flwyddyn, yn ymwneud â'r Gronfa Gyffredinol digyfngiad fel sy'n ymddangos yn y Datganiad ar Weithgareddau Ariannol. Mae'r dyraniadau a wneir yn rhaglen grantiau blynyddol yr Ymddiriedolaeth hefyd yn berthnasol i'r gronfa wrth gefn hon.

13. DADANSODDIAD O SYMUDIADAU RHWNG CRONFEYDD

	Balans dygwyd ymlaen £	Adnoddau i mewn £	Adnoddau wedi eu Defnyddio £	Enillion a Cholledion £	Symudiad ar Fuddsoddiadau £	Balans i'w ddwyn ymlaen £
Y Gronfa Gyffredinol	(82,853)	601,412	(477,110)	-	-	41,449
Y Gronfa Gyfalaf	22,310,189	320	-	-	(500,323)	21,810,186
Grantiau a Ddyrannwyd	(390,528)	-	(570,311)	-	-	(960,839)
	21,836,808	601,732	(1,047,421)	-	(500,323)	20,890,796

14. DADANSODDIAD O'R ENILLION/(COLLEDION) AR AILBRISIADAU A GWAREDIADAU O ASED AU BUDDSODDI

	2017/18 £	2016/17 £
(Colled) gwirededwyd ar werthu Ased Sefydlog	-	-
(Colled) heb ei wireddu ar Ailbrisio	-	-
Cynnydd wirededwyd yng ngwerth Buddsoddiadau a ddelir	(500,323)	3,033,174
	(500,323)	3,033,174
Adnoddau net sy'n dod i mewn	(445,689)	(265,977)
Cyfanswm	(946,012)	2,767,197

15. CYSONI SYMUDIAD NET YN Y CYLLID I LIF ARIAN NET O WEITHGAREDDAU GWEITHREDU

	2018 £	2017 £
Symudiad net yn y cyllid ar gyfer y cyfnod adrodd	(946,012)	2,767,197
Addasiad ar gyfer :		
Difidendau, llog a rhent o fuddsoddiadau	(601,732)	(611,219)
Enillion wedi eu gwireddu a heb eu gweireddu ar waredu	500,323	(3,033,174)
(Cynnydd)/gostyngiad yn nyledwyr	13,675	(27,816)
Cynnydd/(gostyngiad) yng nghredydwyr	123,107	(340,337)
Arian net ddarparwyd gan (ddefnyddiwyd yng) ngweithgareddau gweithredu	<u>(910,639)</u>	<u>(1,245,349)</u>

Grantiau dros £1,000 / Grants over £1,000

Mudiad	Grant (£)	Organisation
Oriel Ynys Môn	215,000.00	Oriel Ynys Môn
Cynllun Arweiniol Menter Mon	110,000.00	Menter Mon Leader Scheme
Cyngor Tref Caergybi	50,000.00	Holyhead Town Council
Canolfan Hamdden Biwmaris	45,000.00	Beaumaris Leisure Centre
Neuadd Bentref Llanddona	45,000.00	Llanddona Village Hall
Urdd Gobaith Cymru	40,000.00	Urdd Gobaith Cymru
Cymdeithas Gemau'r Ynys	40,000.00	Island Games Association
Cymunedau'n Gyntaf Mon	35,000.00	Môn Communities First
Ffermwyr Ifanc Ynys Môn	30,000.00	Isle of Anglesey Young Farmers
Canolfan Ucheldre	30,000.00	Ucheldre Centre
Rheilffordd Canolog Môn Cyf	25,000.00	Anglesey Central Railway Ltd
Cwmni Tref Llangefni	25,000.00	Cwmni Tref Llangefni
Medrwn Môn	25,000.00	Medrwn Môn
Ynys Môn & Gwynedd Mind	20,000.00	Ynys Mon & Gwynedd Mind
Clwb Bocsis Caergybi	20,000.00	Holyhead Boxing Club
Cadetiad Môr Caergybi	20,000.00	Holyhead Sea Cadets
Cyngor Cymuned Llanfair M E	10,000.00	Llanfair M E Community Council
Trigolion Llanddaniel Fab	8,000.00	Llanddaniel Fab Residents
Canolfan Llanfairynghornwy	8,000.00	Llanfairynghornwy Centre
Clwb Criced Porthaethwy	8,000.00	Menai Bridge Cricket Club
Clwb Peldroed Llandegfan	7,000.00	Llandegfan Football Club
Cymdeithas Morisiaid Môn	4,676.00	Morisiaid Môn Society
Grwp Cymunedol Amlwch	4,200.00	Amlwch Community Group
Neuadd Gymuned ac Eglwys Moelfre	3,918.00	Moelfre Church and Community Hall
Cymdeithas Tir Glas	3,804.00	Tir Glas Society
Canolfan Gymuned Kingsland	3,700.00	Kingsland Community Centre
Sefydliad Coffau Rhyfel Amlwch	3,700.00	Amlwch War Memorial Institute
Canolfan Gymuned Newry	3,700.00	Newry Community Centre
Neuadd Bentref Ymddiriedolaeth David Hughes (Cemaes)	3,700.00	Trust David Hughes Village Hall (Cemaes)
Neuadd Gymuned David Hughes	3,700.00	David Hughes Community Hall
Neuadd Bentref Rhosneigr	3,700.00	Rhosneigr Village Hall
Gnisiog Cyf	3,219.00	Gnisiog Cyf
Sefydliad Prichard Jones	3,197.00	Prichard Jones Institute
Canolfan Gymuned Gwelfor	3,079.00	Gwelfor Community Centre
Neuadd Bentref Bae Trearddur	2,800.00	Trearddur Bay Village Hall
Neuadd Gymuned Llaingoch	2,650.00	Llaingoch Community Hall
Neuadd Bentref Gaerwen	2,611.00	Gaerwen Village Hall
Neuadd y Plwyf Llandegfan	2,489.00	Parish Hall Llandegfan
Cymdeithas Campau & Cymdeithasol Porth Amlwch	2,226.00	Amlwch Port Sports & Social Association
Neuadd Bentref Llangoed	2,198.00	Llangoed Village Hall
Neuadd Goffa Pentraeth	2,117.00	Pentraeth Memorial Hall
Neuadd Bentref Llanfaelog	2,037.00	Llanfaelog Village Hall
Hen Ysgol Marianglas	2,036.00	Hen Ysgol Marianglas
Neuadd Goffa Bodedern	1,912.00	Bodedern Village Hall
Neuadd Bentref Brynteg	1,829.00	Brynteg Village Hall
Createasmile	1,750.00	Createasmile
Canolfan Gymuned Cofeb Rhyfel Porthaethwy	1,709.00	Menai Bridge War Memorial Community Centre
Clwb Bowlio Caergybi	1,575.00	Holyhead Bowling Club
Cyfleillion Swtan	1,545.00	Friends of Swtan
Neuadd Bentref y Talwrn	1,539.00	Talwrn Village Hall
Côr Cymunedol Llanddona	1,395.00	Llanddona Community Choir
Cyngor Cymuned Bryngwran	1,329.00	Bryngwran Community Centre
Clwb Pel Droed Fali	1,329.00	Valley Football Club
Y Ganolfan Brynsiencyn	1,320.00	The Centre Brynsiencyn
Clwb Blowlio Biwmares	1,295.00	Beaumaris Bowling Club
Canolfan Gymdeithasol Rhosmeirch	1,270.00	Rhosmeirch Community Centre
Neuadd Bentref Llanddona	1,095.00	Llanddona Village Hall
Neuadd Gymuned Mudiad y Merched Llanelian	1,050.00	Llanelian W.I. Community Hall
	907,399.00	

Datganiad o Gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwr

Yr ymddiriedolwr sydd yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwr a'r datganiadau ariannol yn unol â chyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo y Deyrnas Unedig (Arferiad Cyfrifo Safonol Cyffredinol y Deyrnas Unedig).

Yn ôl cyfraith elusennau Lloegr a Chymru, mae'n ofynnol i'r ymddiriedolwr baratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi golwg wir a theg o'r elusen, yr adnoddau mewnol a'r defnydd o adnoddau yr elusen am y cyfnod. Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'n ofynnol i'r ymddiriedolwr:-

- (a) ddefnyddio a chymhwyso yn gyson bolisiau cyfrifyddol addas a luniwyd;
- (b) dilyn dulliau ac egwyddorion Datganiadau Cymeradwyol o Ymarferion Elusennau (SORP);
- (c) gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon rhesymol a phwyllog;
- (ch) datgan os yw'r polisiau a fabwysiadwyd yn gyson gyda'r safonau cyfrifo perthnasol, yn amodol ar i'r amrywiadau sylweddol gael eu nodi a'u hesbonio yn y datganiadau ariannol; a
- (d) paratoi datganiadau ariannol ar sail busnes byw onid yw'n amhriodol cymryd yn ganiataol y bydd yr elusen yn parhau i weithredu.

Mae'r ymddiriedolwr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddol digonol sydd yn dangos, gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw bryd, sefyllfa ariannol yr elusen, sydd yn caniatáu iddynt sicrhau bod a'r y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r Ddeddf Elusennau 2011, Rheoliadau (Cyfrifo ac Ymadrodd) Elusennau a'r darpariaethau o fewn gweithredoedd yr ymddiriedolaeth. Yr ymddiriedolwr sydd hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r elusen ac, felly, am gymryd camau priodol i atal a darganfod twyll ac afreoleidd-dra arall.

Adroddiad yr Archwiliwr Annibynnol i Ymddiriedolwr Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn

Yr ydym wedi archwilio datganiadau ariannol Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn am y flwyddyn i'r 31^{ain} Mawrth 2017, sydd yn cynnwys y Datganiad o Weithredoedd Ariannol, y Fantolen a'r nodiadau perthnasol. Y fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd i baratoi y datganiadau ariannol yw cyfraith cymwys a Safonau Cyfrifo y Deyrnas Unedig (Arferiad Cyfrifo Safonol Cyffredinol y Deyrnas Unedig).

Mae'r adroddiad hwn wedi ei baratoi ar gyfer ymddiriedolwr yr elusen, fel corff, yn unig yn unol ag Adran 144 o'r Ddeddf Elusennau 2011 a'r rheoliadau o dan Adran 154 o'r Ddeddf. Mae'n gwaith archwilio wedi ei ymgymryd fel y gallwn adrodd i ymddiriedolwr yr elusen y materion hynny y mae'n ofynnol i ni adrodd mewn adroddiad archwiliwr ac i ddim pwrpas arall. Hyd at yr eithaf a ganiateir trwy gyfraith, nid ydym yn derbyn na cymryd cyfrifoldeb i unrhyw un heblaw yr elusen ac ymddiriedolwr yr elusen, fel corff, am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad hwn nac am y farn yr ydym wedi ei ffurfio.

Priod Gyfrifoldebau Yr Ymddiriedolwr a'r Archwiliwr

Fel yr eglurir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwr, yr ymddiriedolwr sydd yn gyfrifol am baratoi y datganiadau ariannol sy'n rhoi golwg gwir a theg.

Yr ydym wedi ein hapwyntio fel archwiliwr yn unol ag Adran 144 o Ddeddf Elusennau 2011 ac yn adrodd yn unol â rheoliadau o dan Adran 154 o'r Ddeddf. Ein cyfrifoldeb ni yw archwilio'r datganiadau ariannol a rhoi barn arnynt yn unol â gofynion y gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (Y Deyrnas Unedig ac Iwerddon). Mae'n ofynnol dan y safonau hynny i gydymffurfio â Safonau Moesol i Archwiliwr gan y Bwrdd Arferion Archwilio.

Adroddiad yr Archwiliwr Annibynnol i Ymddiriedolwr Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn (Parhad)

Cwmpas yr archwiliad o'r datganiadau ariannol

Mae archwiliad yn cynnwys sicrhau tystiolaeth am y symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau ariannol sydd yn ddigonol i roi sicrwydd rhesymol fod y datganiadau ariannol yn rhydd rhag camddatganiad sylweddol, boed hynny wedi'i achosi trwy dwyll neu gamgymeriad. Mae hyn yn cynnwys asesiad o:- os yw'r polisiâu cyfrifo yn briodol i amgylchiadau'r cwmni elusennol, wedi eu defnyddio yn gyson a'u datgelu'n ddigonol; resymoldeb yr amcangyfrifon cyfrifyddu sylweddol a wnaethpwyd gan yr ymddiriedolwr; a chyflwyniad cyffredinol y datganiadau ariannol. Yn ogystal, 'rydym wedi darllen yr wybodaeth ariannol a di-ariannol yn yr Adroddiad Blynnyddol a'r datganiadau ariannol i adnabod os oes anghysondebau sylweddol gyda'r datganiadau ariannol sydd wedi eu harchwyllo. Os dawn yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau sylweddol amlwg, rydym yn ystyried goblygiadau ein adroddiad.

Barn ar y datganiadau ariannol

Yn ein barn, mae'r datganiadau ariannol yn:-

- rhoi golwg gwir a theg ar gyflwr materion y cwmni elusennol ar 31 Mawrth 2017, ac am yr adnoddau a dderbyniwyd a'r adnoddau a ddefnyddiwyd, yn cynnwys yr incwm a'r gwariant, am y flwyddyn yn diweddu bryd hynny;
- wedi eu paratoi'n briodol yn unol a'r Arferiad Cyfrifo Safonol Cyffredinol y Deyrnas Unedig ; ac
- wedi eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Elusennau 2011.

Materion yr ydym angen datgan arnynt trwy eithriad

Nid oes gennym ddim i ddatgan ynglŷn â'r materion canlynol lle mae Deddf Elusennau 2011 yn gofyn i ni ddatgan i chwi os, yn ein barn:-

- bod yr wybodaeth yn Adroddiad Blynnyddol yr Ymddiriedolwr yn sylweddol anghyson gyda'r datganiadau ariannol;
- nad yw cofnodion cyfrifo digonol wedi eu cadw;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn cytuno â'r cofnodion a'r dychweliadau cyfrifyddu; neu
- nid ydym wedi derbyn yr holl o'r wybodaeth a'r eglurhad oedd ei angen ar gyfer yr archwiliad.

W J Matthews a'i Fab
Archwiliwr Statudol
Cyfrifwyr Siartredig
11-15 Y Bont Bridd
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1AB

Dyddiedig: